

Vad havet gav Kerstin

”Havet ger och havet tar” brukar man säga. I ett samtal med Kerstin Jacobsson, 83, fiskarhustru, konstnär och bekant Dalarö-profil fick vi höra hur slumpen fick till det så att hon flera gånger fick vad hon just då behövde – direkt ur havet.

Kerstin idag med en trämodell av Masses fiskebåt SM 87

Om man vill uttrycka sig en smula romantiskt skulle man kunna säga att det första havet gav Kerstin var hennes make, fiskaren Mauritz ”Masse” Jacobsson . Hon hade aldrig tidigare varit i skärgården. Som knappt trettioårig stockholmsflicka, småföretagare med egen lampskärmsfabrik, blev hon så i slutet av 40-talet bjuden att fira midsommar på Ornö av en väninna och hämtades då i Dalarö av väninnans bror som var Masse. Våldsamt tycke uppstod omedelbart. ”Den tjugigaste karl jag dittills sett” säger Kerstin. Och Masse tyckte precis likadant om henne.

Midsommaren blev en minnesvärd upplevelse. Första kvällen spelade Masse dragspel och Kerstin dansade hela kvällen med Masses far, också han fiskare på vars

Fortsättning på nästkommande sidor.

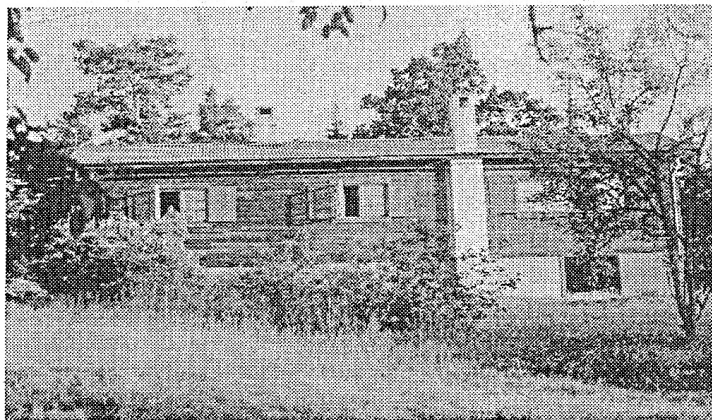
(Forts. från sidan 1)

fiskarboställe Kerstin var gäst, i Lekarvik på nordvästra kanten av Ornö. -"Efter dansen gick vi upp och åt falukorv!" Dagen efter, på midsommarafton, gick man hela vägen till Västergården där det var logdans. Den kvällen dansade Kerstin bara med Masse.

Masse hade en liten stuga bredvid föräldrarnas och så småningom flyttade Kerstin in där och övergav stockholmslivet för att bli fiskarhustru. År 1952 stod bröllopet i Dalarö kyrka med den omtalade kyrkoherden Allan Lindeberg som vigselförrättare.

Virke till huset och koks till kaminen

Kerstin tyckte stugan var väl trång och ville bygga ut men inga pengar fanns. En kväll när Masse dragit ut till Norsten för att sätta laxrevar kom han istället tillbaka med däckets fullt av virke. Ett fartyg hade tvingats släppa däckslasten av virke och efter flera turer fram och tillbaka till Norsten hade Masse virke som räckte till utbyggnaden.

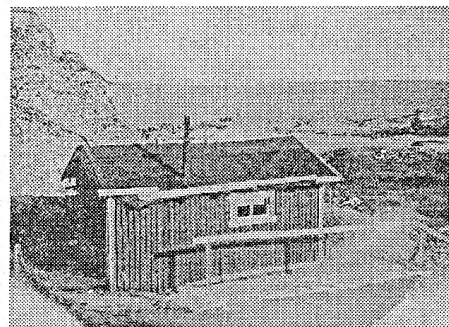
Hemmet på Lekarvik, utbyggt med drivvirke

På Norsten hade Masse fått överta en liten stuga av Kaleb Svanbäck, en av Aspö-Lasses nio barn. Under kriget hade militären hållit till där och lämnat den efter sig i bedrövligt skick. Den rustades nu upp och paret Jacobsson vistades mycket där under fiskesäsongerna. Kerstin jobbade nu som fiskedräng med Masse i flera år. Det var ofta slitsamt och sovtiderna blev underliga. Oftast var det tid för sömn några timmar vid middagstid och några timmar före midnatt. Ibland sov man i båten och ibland på Norsten. På vintrarna när

isarna hindrade fiske satt dom och lagade skötar och nät hemma i stugan på Lekarvik, ibland upp till 60 på en vinter.

Så småningom fick man råd att anskaffa en begagnad Handöls-kamin till Norsten men det behövdes nu också bränsle till den kalla vintern. När paret kom tuffande ut på kvällen var viken full av flytande koks, också från något fartyg som tappat däckslast. Det var bara att ta för sig så mycket bränsle som behövdes. Det fanns hur mycket som helst!

Tiden ute på de ensliga klipporna på Norsten minns Kerstin med särskild glädje. Ensam med sin Masse firades även jular där. En kall nyårsnatt med fullmåne där vill hon aldrig glömma.

Papper till fisken och flagga till stugan

När fisket vissa år slog fel var det svårt att få det att gå ihop på Lekarvik. Strömningen skulle ge huvudinkomsten men den försvann ibland från skärgården. Kerstin kom då på idén att skaffa en lastbil och försöka sälja fisken själv inåt land. Det vanliga var ju att leverera till föreningen i Fiskarhamnen i Dalarö till oftast dåligt pris.

Masse var skeptisk till idén men Kerstin åkte in till sin pappa järnhandlaren och lånade pengar till en väl begagnad bil av märket Opel Leverans. Priset var 1100 kronor. Prästfrun på Ornö lät döpa den till Plåtniklas vid ett saftkalas. Under tolv år sålde Kerstin fisk från sin bil sju timmar om dagen och fyra dagar i veckan. Hon åkte mest kring Dalarövägen, Handen, Kolartorp, Hermanstorp och Vendelsö och fick många trogna kunder. Masse blev mycket nöjd med hustruns entreprenörskap.

För att sälja fisk behövdes ju papper att slå in den i till kunderna och det saknade Kerstin. Men så en dag

(Forts. på sidan 3)

(Forts. från sidan 2)

kom Masse släpande hem med två tunga, stora pappersrullar som drivit ute på fjärden, bara vatten-skadade i yttersta lagren. Papperet räckte de tolv åren för Kerstins fiskförsäljning och hon fick ofta höra av sina kunder att hon hade så fint papper.

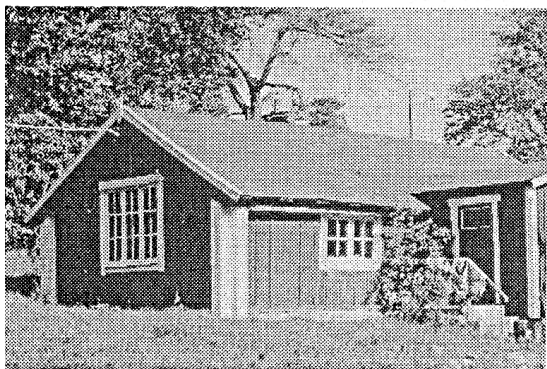
Hos en av sina kunder i Hermanstorp hade hon lagt märke till att dom hade en liten svensk flagga på förstubron. Kerstin tyckte det såg så trevligt ut och berättade för Masse att hon så gärna ville ha en likadan på sin egen förstukvist på Lekarvik. Vad tror ni hände? Någon tid därefter fiskade naturligtvis Masse en dag upp en båtflagga med stång ur havet och den fick Kerstin!

Kerstins första bil fattade eld en dag på Dalarövägen bortom Sandemar, så den fick skrotas. Hon hade ytterligare två bilar i sin verksamhet innan hon slutade sälja fisk.

Konsthantverk

Kerstin är självlärd konstnär, bl a med Sven "X-et" Erixson som inspiratör. Hon målar och är allmänt händig i alla former av konsthantverk. Hon jobbar helst med naturmaterial som trä, bark, kvistar, mossa och sten. Hennes specialitet de senast trettio åren är att tillverka tomtar och tomtgrupper. Med 130 till 150 tomtgrupper per år i trettio år och kanske tre tomtar i snitt per grupp kan man räkna ut vilket antal tomtar Kerstin har tillverkat.

Sedan svärföräldrarna dött använde Kerstin det gamla båtsmanstorp från slutet av 1600-talet som bostad i på Lekarvik till vävstuga och utställningslokal för sina konsthantverksprodukter. Där har åtskilliga människor genom åren gjort besök. När fisket blev för kallt och för tungt för henne blev bidraget till

Båtsmanstorp på Lekarvik

Kerstin och Masse på väg in med fångsten till Dalarö och fiskbilen

försörjningen istället konsthantverket. När Masse blev svårt sjuk och dog för 12 år sedan flyttade Kerstin från Lekarvik och bor nu centralt vid torget i Dalarö. Men hon stortrivs verkligen på Dalarö och har skaffat sig många vänner här. Det mesta av ledig tid går till tomtahantverket och vännerna på Dalarö. Men midsommar firar hon på Lekarvik dit familjen Falkman alltid bjuder henne. Släkten Falkman har ägt Lekarvik i alla år och tomten där Jacobssonsfamiljerna bodde arrenderades från Falkmans. I Kerstins och Masses stuga bor nu f.ö. operasångaren och skådespelaren Loa Falkman som tillhör Kerstins stora vänkrets.

Kerstin deltog som många andra Ornöbor som statist vid inspelningen av Hemsöborna på Kymmendö år 1965 med Hans Lagerkvist som regissör. En replik hade hon också: "Var är prästen?" (Han satt på

(Forts. på sidan 4)

(Forts. från sidan 3)

dasset, som alla minns.) Lunch , middag och 75 kronor om dagen var ersättningen.

Kerstin medverkar i år vid hembygdsföreningens "Öppet hus" på Dalarö Skärgårdsmuseum under julmarknaden. Där kan vi vara säkra på att hon sitter med sina tomtar.

Text: Björn Åkerblom. Foto: ur Kerstins arkiv

*Kerstin är klädd
för inspelning av
Hemsöborna*

